

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Jana Vyklického ve věci žalobce **L. F.**, zastoupeného JUDr. Svatavou Míčkovou, advokátkou se sídlem Brno, Šumavská 15, proti žalované **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. června 2014, č. j. 34 Ad 20/2013 – 65,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení výše označeného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2013, č. j. X.

Žalobce se žalobou podanou Krajskému soudu v Brně domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2013, č. j. X, jímž bylo změněno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 26. 10. 2012, č. j. X, kterým správní orgán I. stupně přiznal žalobci od 15. 6. 2012 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 6.507 Kč měsíčně, tak že od 17. 1. 2013 byl žalobci zvýšen invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně ve výši 8.744 Kč měsíčně.

Žalobce namítal nesprávně zjištěný skutkový stav, neboť posudkový lékař učinil závěr o jeho zdravotním stavu, aniž by jej přizval k jednání, žalobci byl pouze předán posudek, lékař si tedy nemohl sám udělat úsudek o jeho zdravotním stavu. Žalobce má za to, že nebylo správně přihlédnuto k tomu, že těžká forma diabetické polyneuropatie definuje míru poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 70 – 80 % podle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kapitola IV., položka 2a. Žalobci měla být proto od počátku přiznána invalidita třetího stupně.

Krajský soud v Brně žalobu zamítl. Poté, co v rámci soudního řízení zdravotní stav žalobce posoudily dvě posudkové komise, dne 4. 10. 2013 posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně a dne 14. 1. 2014 posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Českých Budějovicích, soud porovnal jejich závěry se závěry lékaře České správy sociálního zabezpečení, vypracovanými v námitkovém řízení, a dospěl k závěru, že jediný rozdíl v hodnocení zdravotního stavu žalobce mezi nimi spočívá v tom, že posudkové orgány neprovedly navýšení horní hranice procentuálního rozmezí poklesu o 10 % pro další postižení (z poklesu o 45 % na celkem 55 %), neboť pro zvýšení neshledaly objektivní důvody, když po zavedení medikace a dietních opatřeních je zdravotní stav žalobce stabilizovaný. Všechny posudkové orgány hodnotily rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu žalobce podle kapitoly IV., položky 2c přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., a pokles pracovní schopnosti stanovily při horní hranici procentního rozmezí, t. j. na 45 %. Závěry posudků zpracovaných v soudním řízení neodůvodňují ani správnost a zákonnost druhého odstavce napadeného rozhodnutí žalovaného (tedy zvýšení míry invalidity na druhý stupeň počínaje 17. 1. 2013), neboť shodně dospěly k posouzení zdravotního stavu žalobce jako invalidity prvního stupně. Pro zvýšení míry invalidity na plnou invaliditu není důvod. S ohledem na nemožnost zrušení napadeného rozhodnutí v neprospěch žalobce soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Žalobce podal kasační stížnost pro vadu rozhodnutí krajského soudu v Brně, mající za následek jeho nezákonnost, neboť krajský soud nevyhověl návrhu na zpracování nezávislého znaleckého posudku znalcem nikoliv z lékařů z resortu Ministerstva práce a sociálních věcí, jejichž závěry nejsou objektivní. Závěry lékařů, kteří zpracovali pro rozhodnutí podkladové posudky, jsou v rozporu s lékařskými nálezy Fakultní nemocnice Brno Bohunice, neboť posudkoví lékaři považovali stav diabetu (rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce) za kompenzovaný, lékaři Fakultní nemocnice Brno Bohunice však za dekompenzovaný, který se nedá přiblížit normálu ani použitím inzulinové pumpy. Výsledky elektronický měření inzulinové pumpy žádná z posudkových komisí Ministerstva práce a sociálních věcí nevyužila. V postupu krajského soudu žalobce spatřuje zkrácení svého práva na spravedlivý proces.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti, neboť považuje posudky posudkových komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 4. 10. 2013 a ze dne 14. 1. 2014 za objektivní, plně zjišťující zdravotní stav žalobce.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze v mezích řádně uplatněných kasační důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

pokračování

Stěžovatel kasační stížnost odůvodnil jinou vadou řízení, mající za následkem nezákonnost napadeného rozhodnutí ve věci samé, tedy důvod předvídaný v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., spočívající v tom, že krajský soud nevyhověl návrhu na zpracování posudku jiným znalce, než posudkovým lékařem Ministerstva práce a sociálních věcí.

Ze správního spisu vyplývá, že rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 26. 10. 2012 byl žalobci přiznán od 15. 6. 2012 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 6.507 Kč měsíčně na základě posudku posudkového lékaře Městské správy sociálního zabezpečení Brno ze dne 10. 9. 2012. Posudkový lékař uzavřel, že zdravotní stav žalobce je dlouhodobě neuspokojivý a v důsledku toho poklesla pracovní schopnost žalobce o 40 %, žalobce je tedy invalidní prvním stupněm invalidity. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je diabetes mellitus, odpovídající zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole IV., položce 2c vyhlášky č. 349/2009 Sb. K námitkám žalobce žalovaný přezkoumal napadené rozhodnutí a vycházející z posudku ze dne 6. 2. 2013 zvýšil od 17. 1. 2013 (neurologický nález) invaliditu žalobce podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění na invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona pro pokles jeho pracovní schopnosti o 55 %. Z podkladového posudku vyplývá, že rovněž tento posudkový lékař považuje za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce sekundární diabetes mellitus s neuspokojivou kompenzací pro labilitu glykemií a s těžkou polyneuropatií dolních končetin, potvrzenou vyšetřením EMG, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole IV, položce 2c vyhlášky č. 349/2009 Sb., pro které je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30 % - 45 %, lékař ji stanovil na horní hranici daného procentního rozmezí 45 % a pro chronické postižení slinivky břišní ji zvýšil o 10 % na celkových 55 %, odůvodňující změnu posouzení invalidity žalobce na invaliditu II. stupně. Krajský soud s ohledem na námitky žalobce nechal k posouzení zdravotního stavu žalobce zpracovat dva posudky, které se ve svých závěrech shodují. Posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně ze 4. 10. 2013 zhodnotil zdravotní stav žalobce jako dlouhodobě nepříznivý, jehož rozhodující příčinou je diabetes mellitus, tedy zdravotní postižení podle kapitoly IV. položka 2c) vyhlášky č. 359/2009 Sb., v platném znění, s poklesem pracovní schopnosti v rozmezí 30 - 45 %. Posudková komise vyhodnotila pracovní pokles na 45 % a neshledala důvod pro navýšení horní hranice, neboť jde o stav stabilizovaný. Výkyvy glykémie hodnotila jako labilitu v rámci diagnózy diabetes mellitus a těžká polyneuropathie dolních končetin způsobuje objektivně jen lehkou funkční poruchu dolních končetin bez dopadu na schopnost stoje a chůze žalobce a tedy rovněž neovlivňuje míru poklesu pracovní schopnosti. Posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Českých Budějovicích z 14. 1. 2014 zhodnotil zdravotní stav žalobce rovněž jako dlouhodobě nepříznivý, rozhodující příčinou je diabetes mellitus a odpovídá zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole IV. položka 2c) vyhlášky č. 359/2009 Sb., v platném znění, kde míra poklesu pracovní schopnosti je v rozmezí 30 - 45 %, přičemž tato posudková komise vyhodnotila pracovní pokles na maximálně 45 % a rovněž neshledala důvod pro navýšení horní hranice, neboť ostatní diagnózy (s diabetem mellitu související polyneuropathie dolních končetin způsobující jen lehkou funkční poruchu) jsou v stabilizovaném stavu s minimálním dopadem na pokles míry pracovní schopnosti. Obě posudkové komise uzavřely, že žalobce je schopen

vykonávat obdobnou výdělečnou činnost, jakou převážně vykonával (práce v administrativě, bankovní úředník), avšak v podstatně menším rozsahu a intenzitě.

Podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění, Ministerstvo práce a sociálních věcí *posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise*. Při přezkumu soud neposuzuje věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné znalosti. Posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., nicméně s ohledem na mimořádný význam pro řízení bývá tento důkaz důkazem rozhodujícím v případech, kdy nevzbuzuje žádné pochybnosti. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladených na tyto posudky spočívá v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své závěry náležitě odůvodnila (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. února 2006, č. j. 6 Ads 25/2004 – 58 nebo rozsudek ze dne 19. června 2013, č. j. 3 Ads 70/2012 – 14).

Oba posudky, ze kterých krajský soud vycházel, tyto podmínky splňují. Posudky obsahují výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu žalobce (včetně zpráv zpracovaných lékaři Fakultní nemocnice Brno), výsledek posouzení zdravotního stavu žalobce a jím odůvodněnou míru poklesu jeho pracovní schopnosti, vysvětlení, proč se posudkové komise odchýlily od závěrů lékaře oddělení námitkové a odvolací agendy ČSSZ, včetně zohlednění dosavadního pracovního života žalobce a doporučení stran vhodného druhu práce. Jak obě posudkové komise, tak lékaři MěSSZ a ČSSZ dospěli k závěru, že se u stěžovatele v rozhodné době jednalo o maximálně 45 % pokles pracovní schopnosti, který zakládá invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění. Pouze lékař oddělení námitkové a odvolací agendy ČSSZ tento základní pokles zvýšil o 10 % s ohledem na dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav od 17. 1. 2013 (neurologický nález těžké polyneuropathie dolních končetin) a zdravotní stav posoudil jako invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona; ani jedna posudková komise posuzující zdravotní stav žalobce se k tomuto zvýšení nepřiklonila. O stanovené míře poklesu pracovní schopnosti stěžovatele v rozsahu maximálně 45 % nemá žádné pochyby ani Nejvyšší správní soud, neboť shodné posudkové hodnocení všech orgánů lékařské posudkové služby nezavdává pochybnost o správnosti vyhodnocení zdravotního stavu stěžovatele.

Posuzování zdravotního stavu pro účely stanovení poklesu pracovní schopnosti a zjištění invalidity je založeno na objektivizovaných postupech, v nichž lze subjektivní obtíže zohlednit tehdy, pokud jim odpovídají objektivní výsledky lékařských vyšetření. Z předchozí judikatury Nejvyšší správní soud vyplývá, že je na místě dokazovat zdravotní stav účastníka řízení prostřednictvím vyžádání dalšího posudku tehdy, jsou-li pochybnosti o dosud zjištěném zdravotním stavu, zejména o stanovení určujícího zdravotního postižení. To však v případě stěžovatele nenastalo, neboť - jak již bylo uvedeno - všechny posudky stanovily jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu

pokračování

zdravotní postižení uvedené v kapitole IV (poruchy endokrinní, výživy a přeměny látek), položce 2c (středně těžké funkční postižení), s několika diabetickými komplikacemi lehčího až středního stupně (cévní, oční, neurologické, při zachování schopnosti zvládat běžné zatížení, některé denní aktivity jsou vykonávány s obtížemi, podle rozsahu postižení), přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu ve výši 30 - 45 %, přičemž všechny posudky procentní míru poklesu schopnosti stěžovatele stanovily vzhledem ke schopnostem pracovního uplatnění na horní hranici uvedeného rozpětí, tedy 45 %. V takovém případě krajský soud naprosto správně považoval za nadbytečné nařizovat vypracování dalšího posudku, neboť mezi orgány lékařské posudkové služby v posudkové věci nevznikl žádný rozpor, a to ani stran posudkových závěrů o invaliditě stěžovatele, ani stran posudkového hodnocení jeho zdravotního stavu (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 3 Ads 3/2004 - 89, dále také rozsudek téhož soudu ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003 - 50).

Krajský soud obecně není povinen provést všechny důkazy navrhané stranami, má-li za to, že skutková stránka je již pro účely jeho rozhodnutí prokázána dostatečně, byť by toto své rozhodnutí měl vždy odůvodnit (srov. například rozsudky zdejšího soudu ze dne 9. 12. 2010, č. j. 1 Aps 3/2010 - 86, či ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 16/2012 - 24). Ačkoliv Nejvyšší správní soud připouští, že se krajský soud mohl s důkazním návrhem žalobce na zpracování dalšího posudku v odůvodnění rozsudku lépe vypořádat, nejedná se o pochybení takové intenzity, že by mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Řízení tedy netrpí vadou, která může mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. není dán, a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 věta druhá zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. března 2015

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu